

Puncte de suspensie ...

AL. MIRODAN

Colecționarul

Am primit zilele trecute următoarea scrisoare-articol din partea unui cititor cu nume comun și pasiuni rare: Constantin Constantinescu, șef de șantier în viața cea de toate zilele și colecționar de imagini în „cealaltă”. Iată-o:

„Printre multe acțiuni cultural-educative întreprinse de conducerea Muzeului R.S.R. și de specialiștii acestui edificiu cultural, o lăudabilă și binemeritată inițiativă este aceea a evocării unor colecționari, care în decursul vieții lor au avut ca nobilă pasiune slujirea totală — cu multă dăruire și fără preget — a artei noastre și a creației noastre cultural-artistice.

Evocările muzeistice cinstesc pe drept cuvânt memoria acestor înaintași ai noștri, iar faptele lor — fapte mari, de rar exemplu — scot în evidență aportul, autoritatea, competența, devotamentul acestor oameni, capacitatea de a discerne și a decide asupra artei noastre în toate împrejurările, atât în viața de toate zilele cât și atunci când arta se află la răspântii de drumuri sau în bătaia curenților devastatoare sau străine ei.

Nume ca Bruckenthal, Zambaccian, Dona Weinberg, Avachian, Jianu și multe altele, care urmează a fi evocate, sînt numele acelor colecționari care și-au transformat viața lor într-o flacără culturală nestinsă și au slujit arta cu pasiune. așa cum numai colecționarii o pot sluji.

Vorbind despre colecționarul dr. Ștefan Jianu, criticul plastic D. Dancu amintea recent: «Cu o mașinuță cumpărată ad-hoc, doctorul și soția lui cutreierau satele ardelenesti, unde sperau să găsească icoane prin poduri,

grajduri de vite sau case vechi, creații care le produceau o bucurie nespusă... Foarte multe dintre piesele acestea au fost reproduse în monografia Pictura țărănească pe sticlă, apărută anul acesta în editura Meridian. Dr. Ștefan Jianu recepta opera de artă prin antene extrem de sensibile, printr-o intuiție ce nu dădea greș... Doctorul a strins pentru a dărui, finalmente, n-a apucat să-și doneze personal colecția sa valoroasă de pictură contemporană Olteniei natale, dar și-a exprimat, cu puțin înainte de sfîrșitul său prematur, această dorință, pe care soția sa a îndeplinit-o evlavios...»

Colecționarul nu este numai un deținător, cum se pot trage concluzii din principiile de drept. Colecționarul este acel sclav spiritual al artei, acel tributar fără de sfîrșit al artei, omul care, din necesități și porniri spirituale, adaugă muncii lui obișnuite o altă muncă, adaugă preocupărilor lui obișnuite alte preocupări, și această muncă și aceste preocupări sînt cerute organic de simțurile și de viața lui de zi cu zi și transformate apoi fiziologic în plăceri și bucurii pe care numai cei ce iubesc arta sau o slujesc le pot degusta sau înțelege.

El este un descoperitor în adevăratul sens al științei, un cercetător istoric al trecutului artei, un cercetător al prezentului artei și un înainte-văzător al evoluției artei.

El este un specialist și este, în același timp, o flacără a culturii, care luminează permanent drumul acesteia, atât pentru contemporani cât și pentru urmașii lui.

El nu poate fi amestecat în gama de confuzii materiale, el își are locul lui bine stabilit între novatori și descoperitori, fără a avea nevoie să fie brevetat de cineva și fără nici un fel de aprobări.

Toată această muncă o pune în mod conștient în slujba patriei și poporului său.

El este un gînditor și un cultivator al gîndirii sale, un consumator pretențios și nesățios de artă, document și amintire. El este fratele mai mic sau mai mare, părintele sau copilul artistului, fără care arta nu s-ar putea menține și nu ar putea evolua, sau ar evolua anevoios. Și, cînd spun artă, înțeleg nu numai plastica «pură», ci și zonele plastice ale scenei, pe care au slujit-o și o slujesc cu devotament nenumărați artiști plastici de valoare. Se știe că numeroase creații au fost descoperite, strînse cu grijă, migală și pasiune și păstrate, la început de minile și mîntea acestor amatori care intuiesc frumosul autentic, și numai după aceea, și cu ajutorul lor, au ajuns bunuri spirituale ale întregii națiuni. Am în vedere schițe de decor, schițe de costum, cortine pictate, afișe etc.

Dacă nu ar fi existat asemenea oameni — cred și sînt convins de acest lucru — multe opere de artă din categoria celor sus-amintite ar fi fost distruse sau dispărute.

Drept recunoștință față de acești merituoși înaintași ai noștri, cred că ar fi bine dacă s-ar extinde evocările de la serile muzeistice — cu capacitatea unei săli cu locuri limitate — la evocări cu caracter scriitoricesc și teatral în gazetele de specialitate”.

*Constantin Constantinescu
colecționar
București
str. Tunari 37 A*

*...Și n-are dreptate ?
Dacă ne gândim puțin la pictorii de ieri și de azi (și*

de mâine), a căror artă, pusă în serviciul spectacolului, se alege, adeseori, numai cu o mențiune (maximum două...) în cronică, la coadă de actori ; dacă ne gândim la talentul (ba chiar geniul) salvat de parcă firească pieire de către un fanatic iubitor de decoruri, dacă ne gândim că, prețuind și încurajând salvarea, păstrarea, colecționarea, deci, a desenelelor pentru costum, care sînt alit de des adevărate acuarele, s-ar putea înjgheba pretutindeni uimitoare „muzee de plastică teatrală”, cu valabilitate în ordinea este-

ticului : dacă ne gândim la cumplitul destin al afişelor sau programelor de teatru, care dispar (viața !) pînă și din dulapurile dramaturgilor, regizorilor sau actorilor în cauză (mă știu ! îi știu !), și care, cînd totul pare iremediabil pierdut, apar prin strădanie de Constantin Constantinescu grijuliu, cînd mă gîndesc la toate acestea și la altele, îmi dau seama, nu fără anume remușcări, că, așa cum cîntit zice corespondentul meu, colecționarii aceștia merită „evocarea” de cuviință. Ba chiar invocarea.

ANTRACT

IOSIF NAGHIU

Piesă îndrăzneță

— Despre ce este vorba în noua ta piesă, pe care vrei s-o propui secretariatului nostru literar ?

— Despre nimic.

— Nu ți se pare cam temerar ?... Cam îndrăzneț ?

— Ba da. Tocmai de aceea am proiectat să o scriu în patru sau cinci acte, care vor da spectacolului o durată de cel puțin patru ore.

— Și publicul ?... Crezi că va rezista ?... Că nu va face scandal ?...

— Bine. Atunci, am s-o reduc la trei acte, dar cu condiția ca piesa să fie interpretată de actorii unii și unii. Dinică, Moraru, Caragi-

u... Și cum gîndești nimicul ăsta în piesă ?

— Simplu. Fără conflict, fără dramă, fără satiră.

— Și cu ce le înlocuiești ?...

— Cu taclele... Cîte o cafea... Din cînd în cînd, cîte o bere. Mă gîndesc dacă n-ar fi bine să introduc pe scenă, printre alte elemente de decor, și un televizor, ca să aibă actorii la ce se uita. Ar fi un prilej minunat, pe care ei, dealtfel, îl cam pierd, din cauza spectacolelor în care joacă seară de seară. Nu crezi ?...

— Bine... Dar, în ultimă instanță, care ar fi ideea piesei tale ?

— Idee... Ce cuvînt pretențios !... Dar, hai, să-ți fac pe plac. Ideea ar fi a comunicării directe între spectatori și actori.

— Fără spectacol ?... Fără tramă ?... Doar pentru că stau față în față ?...

— Să nu ne amăgim... Crezi că publicul vine pentru autor ?... Crezi că antologica partidă de cărți din Langul drum...al Municipality place pentru că este partidă dintre bătrînul și tinărul Tyrone, sau pentru că este interpretată de Caragi-u și de Pittiș ?

— Bine, bine, dar tu singur spui : era și o partidă de cărți la mijloc.

— M-ai convins. Voi include în piesa mea și o partidă de cărți.

— Nu... nu... Mai bine fără partidă de cărți. Să nu se simtă influența lui O'Neill. Deci, după cum spuneai, se ridică cortina și actorii și spectatorii stau față în față, fără să-și spună nimic.

— Actorii, în nici un caz. La asta țin morții. Altfel, dau piesa la concurență.

— Două sute de pagini albe în patru acte !... Și cu cît vrei să ți le plătim ?

— Maximum.